

Skrytebok, om møbelkonsernet Ekornes,

En stor tung bok kommer gratis til mitt hus i dagene før jul 2009. Det er firmaet Ekornes sin jubileumsbok. Med første blick ser det ut for å være en praktbok. Ved å se nærmere på innholdet blir jeg meget skuffet. Hva mer blir jeg – kan ikke skrive det? Jeg blir uthengt med et bilde, og en indirekte omtale som jeg ikke kjenner meg igjen i.

Jeg nærmer meg 80 år og alderen merker jeg på både hørsel og syn, men hukommelsen og tanken er klår. Høreapparat, briller og lupe er til hjelp, men virker ikke for lesesyndet på grunn av min øyesykdom. Ellers har vi det godt som pensjonister etter et slitsomt og stressende liv.

Min gamle arbeidsplass Ekornes Fabrikker skal markere sitt 75 års jubileum dette året med å gi ut en bok. Oppdraget er gitt til en med yrkestittel historiker, og en redaksjonskomite skal være hjelpere. Det skulle love godt for en saklig og korrekt historie, om bedriftens liv og virksomhet på alle plan. Tittelen historiker skulle vel forplikte til å skrive en så sann historie som det er mulig å finne opplysninger til. Det fortelles at boka skulle komme i god tid før jul, men ble forsinket for å få med et besøk på bedriften av kronprinsesse Mette Marit. Dette var svært viktig å få med, men boka er nu utdelt i tusentall, til bedriftens forbindelser.

Som hovedtillitsmann for de fagorganiserte overfor bedriftsledelsen, har jeg vært spent på hva som kommer på trykk om oss tillitsmenn. Resultatet er meget nedslående. Det er blitt en skrytebok fra begynnelse til slutt, men også med anklager. Forfatteren får bare skryt på bedriftens vegne, men ikke slik at det blir en anklage av andre, og jeg føler meg anklaget. Dette handler om fagforeningens førte tid. Vi drev en lovlig og korrekt fagforeningsvirksomhet i samsvar med lover og avtaler. Bedriften har aldri påvist noe galt vi har gjort, de drev bare frekk propaganda imot oss. At herr Jens Ekornes var så gammeldags og naiv, at han trudde det var mulig å skremme oss fra vår lovlige virksomhet er fantastisk.

Boka beskriver ikke korrekt årsaken til den konflikten som ble, og det er den store feilen. Jeg beundrer forfatterens vilje og evne til å skildre Jens Ekornes innsats for å effektivisere bedriften. Indirekte blir det framstilt slik at dette er tillitsmennene imot, men dette er en direkte løgn som vi burde bli spart for. Det er skremmende å lese hans skildring av Ekornes motstand av tariffavtaler med sosiale innretninger, som om det har noe med utreking av akkorder å gjøre. Dette må skyldes manglende kunnskaper om utrekningsmåten for tidsstuderte akkorder. Det er kun fastlagt normaltid, ganget med avtalt lik timepris. Det er frekt å skrive så mye vrøvl som ikke har noe med saken å gjøre. Forfatteren gir en omfattende beskrivelse av Jens Ekornes sitt voldsomme temperament (sinne), men det er velkjent og ingen nyhet for noen. Den videre beskrivelse er bare svadaprat som bygger opp under den propaganda som Jens Ekornes selv drev med mot oss. Han sendte stadig ut "Hyrdebrev" til de ansatte, med nedrakking av oss tillitsmenn og fagforbundets folk. Når en person hyler slik han gjorde, er det naturlig at uvedkommende trur at her skjer det misshandling. At han ikke likte oss, det aksepterer vi men han begrenset seg ikke til det. Han beskyldte oss stadig vekk for at vi ikke ville samarbeide, men det er jo å snu saken fullstendig på hodet.

Jeg vil her fortelle sannheten om et avgjørende brudd i samarbeidet.

1. Bedriften sa opp akkordavtalen i tariffperioden, og sette arbeiderne på timelønn. Det var ikke vilje til å overholde partenes fredsplikt..
2. Vi rapporterte dette til vårt fagforbund Norsk Treindustriarbeiderforbund, og dette ble vi tillitsmenn sterkt anklaget for av Ekornes..
3. Fagforbundet krevde forhandlingsmøte, og det ble holdt på bedriften, der vårt forbund og Norsk Arbeidsgiverforeningen var med. Arbeidsgiverforeningen kunne ikke støtte bedriftens handlinger, men det ble protokollert følgende: Partene i bedriften drøfter saken videre, og blir det ikke enighet, behandles saken videre mellom organisasjonene. Enighet ble det ikke, og protokollen fra dette møtet beskriver det som videre skulle skje.

Herr Jens Ekornes ble rasende sint, og truet med å stenge bedriften. Han hadde ikke støtte fra arbeidsgiverforeningen hvor han selv var medlem. Derfor nektet han å delta i nytt møte mellom organisasjonene, og meldte bedriften ut av arbeidsgiverforeningen. Han startet en propagandakamp mot oss tillitsmenn og fagforbundet.

Han sendte jevnlig ut "hyrdebrev" med grove beskyldninger om lidelser vi hadde påført han, om "mareritt med etterfølgende sammenbrudd." Han påtok seg selv en martyrrolle, og hevdet at det var vi som ikke var samarbeidsvillige. I sine hyrdebrev svartet han oss mest mulig med det formål å rydde fagorganisasjonen ut av bedriften.

Dette skapte stor usikkerhet blant de ansatte, men hans aksjon ble mislykket. Det ble vanskelige forhold lenge etterpå, men det kom ny ledelse som hadde et annerledes syn og holdning. De meldte bedriften inn i arbeidsgiverforeningen igjen, nu kalt NHO. Det som foregikk den tida har nok hvert lærerikt.

For di han manglet saklige argumenter i det som striden gjaldt, utpekte han meg som verstingen og dermed flyttet han fokuset over til en personstrid. I fotballspråket heter det: "Å ta mannen og ikke ballen." Det har vært meget stressende å leve med de beskyldningene han presterte om oss, både for meg, min familie, og også for andre tillitsmenn. Som arbeidstakere hadde vi begrensede muligheter til å forsvare oss mot mobbingen fra bygdas mektigste mann. Begrepet mobbing var ikke så godt kjent den tiden.

Ytringsfriheten var heller ikke løftet så høyt som i dag.

Kristendom, følelser og sinne brukes til å dekke over sannheten, men også jeg har følelser og sinne. Mitt sinne er ikke like voldsomt, og mine følelser er kanskje mindre betydningsfull.

Etter at jeg sluttet som tillitsmann, skrev jeg ned noen fakta om min opplevelse som politiker- og faglig tillitsmann. Det er et dokument som jeg har liggende på min hjemmeside.

Der er mange fotokopier av dokument, så får dere selv vurdere hva dokumentene forteller. Skulle jeg fortalt om dette med egne ord, ville noen som er i lommene på Ekornes, straks rykke ut å bortforklare sannheten.

Adressen til min hjemmeside er: <http://hhelseth.com>

På hjemmesiden ligger en link (fagforeningsopplevelser), slik at med et tastetrykk kan alle få se dokumentene på sin PC- skjerm. Hjemmesiden med link ligger fortsatt til fri benyttelse.

Til de som har denne boken vil jeg gi en anbefaling. Tast dere inn på min hjemmeside, og skriv ut "fagforeningsopplevelser." Legg inn i boken både den utskriften og det jeg her skriver, det er en viktig korrigerende av historien. Dere som ikke kan bruke PC-selv, bør be om hjelp av andre.

Ikornnes den 28. februar 2010.

Hilmar Helseth